

Nejsme dezinformátoři. Jsme lidé, kteří chrání své zdraví a krajinu

parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Nejsme-dezinformatori-Jsme-lide-kteri-chrani-sve-zdravi-a-krajinu-787434

Jan Procházka

February 22, 2026

V poslední době se v některých médiích objevují články, které odpůrce větrných elektráren vykreslují jako „dezinformační aktivisty“, případně informují čtenáře o jejich napojení na ruskou propagandu.

Zrovna v území kontaminovaném sovětskou armádou mi by takováto činnost u sousedů i v rodině asi sotva prošla. Takové tvrzení je nejen nepravdivé, ale samo o sobě představuje nebezpečnou dezinformaci, protože bez důkazů zpochybňuje legitimní občanskou angažovanost. Nejsme dezinformátoři. Jsme lidé, kteří chrání své zdraví a krajinu. Odmítáme být nálepkováni. Na rozdíl od „ekologických aktivistů“ i některých redakcí nejsme nikým placeni, natož žádnou cizí mocí. Dokonce ani investory a zahraničním kapitálem.

Jsme místní obyvatelé, kteří se brání zásahům do svého bezprostředního okolí, krajiny a zdraví. Investory často doprovázejí pracovníci různých neziskovek a chodí nás společně poučovat, jak máme žít ve své vlastní krajině, ve které ovšem oni sami bydlet nebudou. Někteří z nich jsou agresivní pomalu jako svazáci v padesátých letech a citují nám své naučené slogany, jak je ta větrná energie ekologická a levná. Ve skutečnosti ale není v pravém smyslu ani obnovitelná, po jejich stavbách zůstávají v zahraničí v zemi stovky kubíků betonu, polámané lopatky vrtulí a hromady železného šrotu. Na jedné straně stojí ideologie a propaganda, podporovaná zisky investorů; na druhé straně základní občanské právo na zdravý život i zákony naší země a Evropské unie, které oni vědomě porušují.

Obáváte se poškození zdraví, mnozí z vás mají v postižené oblasti rodiny a děti. Předložil vám někdo z investorů hodnověrnou studii, která by vylučovala dopady na lidské zdraví?

Nejenom žádnou hodnověrnou, ale vůbec žádnou. Asi se obávají, že bychom něco takového mohli nechat odborně oponentovat, a tak se raději omezují na sliby, slogany a tvrzení. Často si vezmou na pomoc „odborníky“ z různých ekologických neziskovek. Tito jejich „energetici“ ale ve skutečnosti v žádné elektrárně nepracovali, když pomineme skutečnost, že občas někde lezli s transparenty na komín. Někteří z nich dokonce z minula známí jako odpůrci dostavby jaderných reaktorů, to byla tehdy jejich hlavní energetická praxe. Oni ale hlásají pouze ideologické fráze prezentované často agresivní formou. Překřikují nás a volají, že je to neškodné, ekologické a vyhrožují našim občanům, že pokud nesvolíme, zavřou nám uhlí a že jako na Ukrajině nebudeme mít dost elektřiny. Když to přeženou, vypadá to spíše, že do vsi přijely zelené brigády.

Zásadní fakta v mediálních textech i v tuzemské odborné literatuře opakovaně chybí. V konkrétních lokalitách investoři větrných elektráren dosud nepředložili veřejnosti ani jedinou nezávislou studii, která by jednoznačně a bez podmínek prokázala, že plánované větrné elektrárny vliv na zdraví nás a našich rodin nemají.

Co vám tedy investoři tvrdí?

Namísto faktů se pracuje s obecnými tvrzeními, se zjednodušenými závěry nebo s odkazy na „konsensus“, kde však není jasné, koho s kým. Konsensus mají akorát investoři se zainteresovanými politiky a několika ideology v grýndýlových neziskovkách, ale s námi, kdo v tom máme žít, obvykle nikdo ani takový konsensus nehledá. Vypadá to spíše, že nám přišli – v konsensu vlivu kapitálu, ideologie a jimi ovlivněných politiků – sdělit, že máme smůlu a co u nás bude postaveno.

Hledají pouze jednotlivé lokality, které by mohli uplatit, mnohdy chudé nebo i v našem kraji sociálně vyloučené. Když si vybrali nějakou lokalitu, obcházejí obce v její blízkosti a hledají zájemce o úplatu, takže když najdou jednu sociálně vyloučenou osadu a kolem ní deset prosperujících obcí, chodí jim obvykle slibovat peníze. Jde mnohdy o vyšší částky, než jim dává sociální péče.

Co vám ještě na takové argumentaci chybí?

Oni žádnou argumentaci – krom té ideologie a úplaty – nemají. Ale pokud bychom to měli opravdu normálně posuzovat, jde především o kumulaci vlivu více elektráren, dlouhodobé působení, psychickou zátěž a obtěžování obyvatel. Tyto problémy jsou v odborné literatuře v zahraničí už běžně popsány a diskutovány. S námi nikdo ani takovou diskusi začínat nechce.

Vzhledem k tomu, že jsou Čechy de facto kotlina chráněná okolními horami i proti vichřicím, snaží se ti investoři instalovat své vrtule až nad úroveň pohraničních hor, aby je přefoukl vítr a aby oni alespoň něco vyrobili. U moře mají stometrové stožáry, zatímco u nás chtějí ztečovat až 270 metrů, tedy srovnatelné s lesy Eiffelových věží. Kromě toho, že to bude extrémně hnusné a nikde jinde nic podobného nemají, máme logicky obavu z většího hluku, a také třikrát vyšší stožár je těžší a „lépe“ vibruje. Betonu se pod něj musí nalít tolik, že to může poškodit ložiska podzemních vod. Jako by nestačilo, že nám komunisti některá zničili těžbou uranu, může se tím kontaminovat celé ložisko a my pak budeme namísto domácí radioaktivní vody muset pít balenou vodu z marketu. Žádnou studii na toto téma také nikdo nepředvedl; snaží se to celé uplatit a ukřičet.

Nechci se stále bránit proti takové cílené agresi ideologie a zahraničního kapitálu, ale požadavek na zdravotní opatrnost nebo i na ochranu podzemních vod v dříve postříženě oblasti přece není dezinformace, je to pouze princip předběžné opatrnosti, který je základem normálního uvažování i právního systému demokracie včetně evropského práva.

Jediný konkrétní argument investorů jsou peníze a ty jsou nejisté, je to tak?

Jak pro koho nejisté. Pro investory to chce vláda garantovat jako jistotu, a proto se tak vehementně snaží vzít si naši krajinu, ve které ale oni ani ti jejich ideologičtí pohůnci bydlet nebudou. Veřejná debata se často zjednodušuje na slibovanou úplatu a na údajné finanční přínosy pro obce. Realita je ale mnohem střízlivější, investoři obcházejí obce s individuálními finančními nabídkami, kdy tyto nabídky nejsou systémové nebo nejsou právně garantované na desítky let. Vzhledem k jejich ziskům jde také v podstatě o směšné částky, i v restauraci dáváte vyšší spropitné, než nabízejí oni. Proto se také soustřeďují na chudší i sociálně vyloučené lokality.

Z toho mála, co slibují, není jisté, zda by takové smlouvy pokračovaly i v okamžiku prodeje dalšímu zájemci. Podobně jako se hůře prodává panelák se sociálně vyloučenými, tak i větrná elektrárna, kde se jim podle nějakého závazku bude muset platit kompenzace za hluk a újmu. U řady smluv takovýto závazek okamžikem prodeje padá, ověřovali jsme to s právníky.

A co vláda? Má přece nový program, že Green Deal nebude?

Máme takový pocit, že nás někdo v nedávné minulosti prodal, a ten nový nás dostatečně nechrání. Veřejný zájem těchto staveb je diskutabilní, přínos je akorát pro investory, a vláda se naopak v aukcích zavazuje jim zisky doplácet. Všichni spotřebitelé elektřiny z toho budou mít dražší daně nebo poplatky a my újmu na životním prostředí. Tohle přece není železnice, dálnice nebo vodovod. A když to konzultujeme s některými poslanci a s vysokými vládními úředníky, padají často takové argumenty, že je v tom tolik peněz, že to nejde zastavit. O veřejném zájmu a ekologii nepadlo ani slovo.

I kdyby to bylo doopravdy nutné, vláda se ani nepokusila vyvážit trvalý zásah do krajiny a do života obyvatel. Tohle opravdu nechápu, jeden větrný park by měl vydělat tři miliardy, na které jim slibují dotace. Je až k nepochopení, že není vyslyšeno demokratické odmítání a vůle občanů, kteří si chtějí zachovat své okolí, takové, jaké je. Ve skutečnosti je to naopak, minulá koalice zrežirovala takové zákony, aby do toho lidé v okolí investorům a zainteresovaným politikům ani příliš mluvit nemohli. Současná vláda slibuje, že to bude „zmírňovat“. Je to jako kdyby vás někdo prodal do nedobrovolného otroctví, ale dozíral by na to, aby vám dávali večeři.

Jak je to s dotacemi?

Velká část výstavby větrných elektráren se neobejde bez masivních veřejných dotací. Nejde jenom o zaručený zisk, ale i o posilování energetických soustav a v bezvětrí náhradní zdroje na zemní plyn. Chtějí nám rozjezdit krajinu cestičkami, aby mohli k těm vrtulím navézt dostatek betonu. V tom množství musí být zpevněné a často asfaltované, a půjdou jako zářezy do krajiny k těm vrtulím. Rovněž tak elektrické kabely, které chtějí vést jinými zářezy, zřejmě aby se jim pod tím naváženým betonem nepotrhalo.

Prostředky na takovouto rozsáhlou výstavbu nejdu „z ničeho“, naopak jdou z veřejných rozpočtů, tedy z kapes všech občanů. A i pokud by šla část toho z rozpočtu investora, je to pouze za cenu garantovaného zisku. Ve skutečnosti má ten investor mnohdy v ruce pouze

papír a peníze dodávají banky, takže je to dražší i s jejími úroky.

Označovat lidi, kteří se ptají na smysluplnost takových výdajů za dezinformátory, to je trapné. Stačí, abychom si vzali kalkulačku, na některých shromážděních to už lidé udělali, a zelení ideologové je u toho okřikovali jakousi demagogickou politickou ekonomikou. Nakonec jsme se ptali, že když to tak podle těch ideologů tak málo vydělává, proč do toho takový investor vůbec jde.

Opačným dotazem v jejich demagogii je, že když je to tak levné, proč to bude stát tolik peněz. S kalkulačkou v ruce nás ale žádný z nich nepřesvědčil, zřejmě byli na základní škole horší z matematiky.

Akcelerační zóny měly být původně pomocí energetickým komunitám pro urychlení procesu výstavby obnovitelných zdrojů energie. Jaký je váš pohled na tento celý proces?

Ano, zákon č. 249/2025 Sb. je problematickým bodem, kdy se jedná o vymezení tzv. akceleračních oblastí pro OZE. Evropská směrnice, kterou tímto páskvilem měli údajně implementovat, jasně hovoří o umělých a zastavěných plochách, jako jsou střechy a fasády budov, o dopravní infrastrukturu a jejím bezprostředním okolí, parkovištích, zemědělských podnicích, skládkách, průmyslových areálech, dolech, umělých vnitrozemských vodních útvarech, jezerech nebo nádržích a případně o městských čistírnách odpadních vod, a dále o znehodnocené půdě, kterou nelze využívat pro zemědělství.

Tohle není naše zbožné přání, ale to je přesný text směrnice, kterou u nás vláda ve spolupráci s investory údajně implementovala. Nejsem určitě první, kdo evropskou směrnicí takto cituje, ale měli by si to přečíst i politici, a především jejich voliči, do jaké Evropy že jsme to vlastně vstoupili. Do krajiny plné větrných monster v duchu této směrnice určitě ne, protože požaduje opačný postup.

Jak tedy ty akcelerační doopravdy vznikají?

Měli by je mapovat. K mapování těch zón podle evropské směrnice RED III ale ještě vůbec nedošlo. Pokoušejí se to nahradit tím, že dá investor na sebe větrnou mapu s mapou chráněných území a dalších lokalit, kde to ze zákona stavět nejde, a z toho získá mapu pro své další plány.

V praxi dnes vidíme, že některé mapové podklady vznikají amatérským způsobem a jasným důkazem jsou právě zóny navrhované v těsné blízkosti obcí a také často ve významných krajinných lokalitách, což probíhá bez seriózního vyhodnocení dopadů na krajinný ráz a okolní sídla.

Přesto neustále čteme v různých vyjádřeních, jak pečlivě byly tyto lokality vybrány. K tomu lze doplnit snad jen poznámku, ano pečlivě byly vybrány, ale pro peníze investorů, jinak bez jakékoli hlubší analýzy. A hlavně, s odvoláním na evropské zákony, v rozporu s tou směrnicí, podle které je údajně vybírají. Tedy nezákonně, a ještě k tomu amatérsky, ani obcházet zákony profesionálně neumí. Každý si tu směrnicí může přečíst sám, je všude na internetu.

Považujete za jedno ze systémových rizik i možnou korupci?

Urychlení proces znamená zkrácení práva lidí ptát se, nesouhlasit a požadovat vysvětlení. Pokud někdo kritizuje způsob vymezování těchto zón, nešíří dezinformace, pouze upozorňuje na reálné systémové riziko, které tu skutečně z podkladů vyplývá. Logicky zvyšuje i možnost, že když se dva subjekty mezi sebou domluví, je větší pravděpodobnost, že jim výsledek projde.

Aniž bych někoho konkrétního obviňoval, mezinárodní sekretariát organizace Transparency International (TI) zveřejnil výsledky Indexu vnímání korupce (Corruption Perceptions Index – CPI) za 2025. Česko v něm získalo 59 bodů ze 100 možných a vyhouplo se na 39. místě ze 182 hodnocených zemí světa. Jsem tedy zemí ohroženou korupcí a ztráta veřejné kontroly takovým jevům svědčí.

Konkrétní pokusy podivného jednání vnímáme často i v našem okolí. Stává se často, že starosta podepisuje závazky za obec bez vědomí ostatních nebo že občasně nevědí klíčových jednáních zastupitelstva. Jejich výsledky jsou jim následně odpírána a utajovány, i když to praskne a oni se jdou prát. Proč by jinak zastupitelé porušovali povinnou transparentnost veřejné správy? Někteří odmítají odpovídat i na dotazy podle Zákona 106 a veřejném přístupu k informacím s odvoláním, že jsou smlouva s developerem nebo společné memorandum důvěrné. Takto se přeci před občany jiný než zkorumpovaný člověk bude stěžít, chovat, tedy naše podezření odpovídá v podstatě tomu zveřejněnému mezinárodnímu indexu.

Jak se stavíte k obvinění z „ruské propagandy“, je to podle vás zástupný argument?

Rusky nemluví, takže to neumím ani posoudit. Někteří komentátoři a veřejně vystupující osoby (například pan Martin Ábel) se o odpůrcích VTE vyjadřují jako o lidech napojených na ruskou propagandu.

Taková jednání a výkřiky jsou bez jediného důkazu. A tak se můžeme jenom ptát. proč nemáme lokální zdravotní studie? Protože je nikdo z řady investorů nevytvořil. Proč se rozhoduje bez důvěry místních lidí? Protože je cítit odpor, ale ten si investoři a rozdavači nálepek vytvořili svým jednáním. Dále se můžeme ptát. Proč se ekonomická rizika přenášejí na veřejnost a zisky zůstávají soukromé?

Je to podobné, jako kdyby ve škole Pepíček neuměl počty nebo vlastivědu a nadával by paní učitelce do agentů Kremlu. A opravdu ubohé, když se tato nálepka používá tehdy, když chybí věcná odpověď na otázky.

Jaké otázky to jsou?

Kromě národohospodářských a energetických otázek se můžeme jako občané v dotřených lokalitách ptát, proč nemáme lokální zdravotní studie? Protože je nikdo z řady investorů nevytvořil.

Proč se rozhoduje bez důvěry místních lidí? Protože je cítit odpor, ale ten si investoři a rozdavači nálepek vytvořili svým jednáním.

Dále se můžeme ptát, proč se ekonomická rizika přenášejí na veřejnost a zisky zůstávají soukromé?

Označovat spoluobčany za „placené Ruskem“ jen proto, že se vůbec na něco takového ptají nebo že nesouhlasí s konkrétní výstavbou v jejich okolí, je nepravdivé, urážlivé a samo o sobě dezinformační, jedná se o takový nový směr, který bych nazval jednostranný demokratický a komunismus. V tomto případě ne rudý, ale zelený.

Co byste řekl závěrem?

Nejsme proti energii. Nejsme proti technologiím. Jsme proti necitelné výstavbě, proti nedostatku informací, proti nátlaku a nálepkování. A také proti lhaní politiků o tom, co ta směrnice RED III mněla vlastně na mysli.

Území v Ralsku patří k nejvíce ekologicky zatíženým oblastem v Česku v důsledku těžby uranu ve 2. polovině 20. století. Za komunistů zde probíhala chemická těžba kyselinou sírovou v podzemí, která způsobila největší ekologickou zátěž. Do podzemí bylo vstříknuto přibližně 4 miliony tun kyseliny sírové, kontaminováno bylo asi 370 milionů m³ podzemních vod a zasažené území má rozlohu přibližně 27 km². Největším problémem je ohrožení podzemních zdrojů pitné vody, zejména cenného severočeského křídového kolektoru. V tomhle už žádné betonové jámy hloubit nechceme. Dokončení se předpokládá kolem roku 2040–2045, do té doby ať se do toho investoři odborníkům nevměšují.

Po invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 zůstala sovětská okupační armáda v Československu na základě nedobrovolné mezistátní smlouvy a Ralsko se stalo jednou z jejich hlavních základů. Když jsme je v roce 1991 konečně vyhodili, zůstala po nich silná kontaminace půdy ropnými látkami, úniky paliv z letišť a skladů, černé skládky a nelegálně uložený odpad a poškozené lesy a krajina. Tyto škody se přidaly k už existující ekologické zátěži způsobené těžbou uranu v oblasti.

Po těchto trpkých zkušenostech bychom měli sloužit namísto sovětských raket a tanků zase k výstavbě strojů na vybírání peněz? Obvyklá výška větrných elektráren je 100 až 150 metrů. Na moři je to až 170 metrů. Máme se tedy v Ralsku opět stát předmětem nějakého sociálně technického experimentu, podporovaného za státní peníze, kdy věžemi o 100 metrů vyššími, než mají na moři, budeme testovat, jestli vítr přefoukne Českou kotlinu?

Jsme z drsného a v minulosti těžce ekologicky zkoušeného kraje a budeme bránit své zdraví, domov a krajinu i nadále. To opravdu není propaganda, ale je to základní projev odpovědné občanské společnosti. Jsem i rádi, když nám v tomto vyjadřují solidaritu nejenom občané z podobně postižených krajů, ale i z měst, kteří mají v podobných lokalitách rodiny a rekreační nemovitosti.